

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 16.09.2021

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili

20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL'in ardından incelikle KHK ile sonrasında yasal düzenlemeler ile avukatların yetkilerinde çeşitli kısıtlamalar söz konusu olmuş, bu kısıtlamalar nedeniyle avukatların müvekkillerine ait dosyalara erişimlerinde sorunlar gözlenmiştir. Mevcut uygulamanın yanı sıra avukatların baktıkları davalara ve müvekkillere göre çeşitli hukuk dışı muamelelere maruz kaldıkları da kamuoyuna yansıyan ve tartışılan hususlardandır. Bahse konu duruma yönelik Adıyaman'dan tarafıma aktarılan ve kamuoyu ile paylaşılan bir durum da, jandarma tarafından ifadelerin alındığı sırada şüphelilerin avukatlarını değiştirmeleri yönünde tehditlere maruz bırakıldıkları şeklindedir. Şüphelilerle müdafilerin görüşmelerinin akabinde şüphelilere "bu avukat terörist bu avukat avukatlığını yaparsa hakimler bu avukatın terörist olduğunu ve örgütün bu avukatı senin için görevlendirdiğini biliyor bu nedenle önce tutuklanırsın sonrada on yıl ceza alırsın, avukatını değiştir" denilerek şüphelilerin ülkü ocaklarına veya alperen ocaklarına kayıtlı veya milliyetçiliği ile bilinen avukatlara yönlendirildikleri iddia edilmektedir. Şüphelilerin tutuklanması halinde ise avukatını değiştirmede için ceza aldın denilerek avukatların kriminalize edildiğine dair yoğun başvurular söz konusudur. Yine müdafinin kollukta müvekkili ile görüşme isteğinin; şüphelinin bir avukatı var ikinci avukata gerek yok, şüpheli sizi istemiyor bu nedenle sizi görüştürmüyoruz engellendiği, talebe rağmen bu duruma dair yazılı evrakın avukatlara verilmediği, şüphelilerin müdafilerini reddetmemeleri halinde "çok mu paran var ne gerek var" yahut şüphelinin tek avukatla temsil edilmeyi tercih etmesi halinde "şerefsiz, terbiyesiz, bu avukatla görüşmeyeceğim demiştin" şeklinde hakaretlerin yapıldığına dair ciddi iddialar da söz konusudur. Öte yandan avukatların da Jandarma-TEM'de avukatlara, "şüpheliyi nerden tanıyorsun, kaç TL para aldın" şeklindeki sorulara maruz bırakıldıkları da iddialar arasındadır. Şüphelilerin ailelerinin avukatlarla görüştükleri durumlarda da ailelerin tehdit ve baskı altına alındıkları ifade edilmektedir. Bunun dışında mülakat adı altında şüpheli ifadelerinin avukat olmaksızın alınıp tutanağa geçirildiği, bu ifadelerin avukat huzurunda alınmış gibi gösterildiği, 24 saatlik avukat görüşme yasağının şüphelinin tehdit altında ifadesinin alınması için kullanıldığı şeklinde hukuk dışı şikayetler de söz konusu olmuştur. Bu şekilde mülakat adı altındaki

işlem esnasında ise şüphelilerin özgeçmişlerini vermeleri, PKK veya FETÖ ile ilgili ne düşündüklerini söylemeleri, ailelerinden herhangi bir kimsenin daha evvel gözaltına alınıp alınmadığı, aile yapıları hakkında bilgi vermeleri istendiği de İHD raporlarına yansıyan hususlar arasındadır. Yine ifade tutanaklarında atılı suçtan bağımsız olarak şüphelilere yönelik örgüte para verdiğiniz anlaşılmıştır, örgüte üye olduğunuz tespit edilmiştir, örgüte yiyecek götürdüğünüz tespit edilmiştir şeklinde net ifadeler soru şeklinde yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Şüphelilerin kolluk tarafından avukatlarını değiştirmeleri yönünde tehdit edildiklerine dair iddialar doğru mudur?
- 2- Adıyaman Jandarma-TEM'de görevli kolluğun ifade esnasında şüphelileri tercih ettikleri avukatlar dışında avukatlara yönlendirdiklerine dair iddialar hakkında bilginiz var mı?
- 3- Kolluk görevlilerinin, 24 saatlik kısıtlama halini şüphelilerin ifade alınması şeklinde değerlendirdikleri, alınan ifadelerin avukat huzurunda alınmış gibi gösterdiklerine dair iddialar doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınız bilgi sahibi midir? Kolluğun yaptığı işlem hukuka aykırı değil mi? Hukuka aykırılıkların ve oluşan mağduriyetlerin giderilmesi için bir çalışma yürütülecek midir?
- 4- Kolluk tarafından avukatların siyasi görüşlerine göre kriminalize edildiklerine dair iddialar hakkında bilginiz var mı? Kolluk hakkında yasal işlem yapılması için girişimde bulunacak mısınız? Avukatların maruz kaldığı mağduriyetlerin giderilmesi için bir çalışma yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 5- Kolluğun şüpheliyi mülakat adı altında avukat olmaksızın sorguya çekme hakkı var mı? Görevini kötüye kullanan kolluk görevlilerinin cezalandırılması yönünde girişiminiz olacak mıdır?
- 6- Mahkemelerin şüphelilere takdir edecekleri ceza kararlarında, şüphelileri temsil eden avukatların siyasi kimliklerini nazara aldıkları yönündeki iddialar doğru mudur? Bu iddialara ilişkin bir soruşturma başlatılacak mıdır? Kararlarını avukatların siyasi düşüncelerine göre takdir eden mahkeme üyeleri hakkında bir tahkikat başlatılacak mıdır?
- 7- Kolluğun hem şüphelileri hem de avukatları baskı altına aldıklarına dair iddialar doğru mudur? Şayet bu iddialar doğru ise iddiaların muhatapları olan kolluk görevlileri hakkında idari ve cezai yaptırım uygulanması sağlanacak mıdır?
- 8- Kolluğun şüphelilere özgeçmişleri, aile yapıları, ailelerinden cezaevinde olan yahut gözaltına alınan kişi olup olmadığı yönünde sorular sormasının dayanağı nedir? Kanuna aykırı delil toplayan kişiler hakkında kamu davası açılması gündeminizde olacak mıdır?
- 9- Avukatlara yönelik kolluk ve mahkemeler tarafından uygulanan baskı yöntemlerinin, adil karar mekanizmalarını zedeleyeceği nazara alınarak, yaptırımlara tabi tutulması sağlanacak mıdır?